

LIITE 2 Lautakunnan päätös
25.9.2019

Vuoden 2020 talousarvion laadintakehyksen vaikutus suomenkielisen varhaiskasvatus- ja opetuslautakunnan talousarvioesityksen mukaiseen toimintaan

Suomenkielisen varhaiskasvatus- ja opetuslautakunnan vuoden 2020 talousarvioesitys on tehty kunnanhallituksen 10.6.2019 § 237 päättämän talousarvion laadintakehyksen mukaisesti. Kiristynyt taloudellinen tilanne on vaikuttanut siten, että määrärahoja on toimintojen osalta jouduttu supistamaan vuoden 2019 talousarvion tasosta.

Suomenkielinen varhaiskasvatus

Talousarvioesityksen laatiminen annettuun kehykseen on edellyttänyt määrärahojen supistamista erityisesti seuraavasta:

Vakinaisen henkilöstön palkkamäärärahat 1. 2 milj. €

Vakinaisen henkilöstön palkkoihin varataan talousarviossa määräraha, mutta sijaisia ei oteta henkilöstön perhe- ja opintovapaiden ajaksi, mikäli lasten määrä tai henkilöstön ja lasten välinen suhdeluku eivät sitä edellytä ts. sijaisten palkkaamisessa noudatetaan tiukkaa budjettikuria. Silloin, kun lasten määrä vähenee tai lasten ikärakenteessa tapahtuu talousarviovuoden aikana muutoksia, säästyy palkkoihin varattuja määrärahoja. TA-esityksestä 2020 on leikattu palkkoihin varattua määrärahaa 1,2 miljoonalla. Jos lasten määrä kasvaa nykyisestä, eivät palkkamäärärahat tule riittämään.

Talousarvioesityksen laatiminen annettuun kehykseen on edellyttänyt, että seuraavat toiminnot eivät sisälly talousarvioehdotukseen:

Varhaiskasvatustason nosto 1.9.2018 mukainen henkilöstön koulutustason nosto 81.000 €

1.9.2018 voimaantullut varhaiskasvatustason nosto vahvistaa varhaiskasvatustason laatua nostamalla henkilöstön koulutustason. Vuoteen 2030 mennessä päiväkodeissa tulee työskennellä 2/3 varhaiskasvatustason opettajia nykyisen 1/3 sijaan, joista puolet on varhaiskasvatustason sosionomin nimikkeellä. Vapautuvia lastenhoitajan vakansseja muutetaan vuosittain varhaiskasvatustason opettajiksi/sosionomeiksi 10 erikseen laaditun suunnitelman mukaisesti. Kustannusvaikutus 81.000 € vuositasona.

Kielisuihkutus 1.8.2020 alkaen 73.735 €

Kunnanvaltuusto päätti 5.3.2018 § 15, että ruotsin-/suomenkielistä kielisuihkua kokeillaan pilottina 4-vuotiaista lähtien lähellä sijaitsevien päiväkotien Hommas daghemin ja Liinaharjan päiväkodin sekä Ravalsin päiväkodin ja Prästgårdsbackens daghemin välillä ja kokeilusta ei saanut aiheutua kustannusvaikutuksia. Kokeilu ajoitettiin lv 2018 – 2019. Mikäli eri kieliin tutustumiseen halutaan panostaa, on kielen tutustumiseen tai opettamiseen eri kielillä varattava riittävästi myös ulkopuolista resurssia. Tällöin olisi mahdollista hankkia kasvattajille koulutusta ja lapsille kielenopetusta päiväkodin ulkopuolelta.

Jos toimintaa järjestetään, tulee siihen varata tarvittava henkilöstöresurssi. Varhaiskasvatustason nostossa on laadittu laskelma kielisuihkun jatkamisesta ja laajentamisesta kaikkiin päiväkoteihin 4-6 v. lapsille, perhepäivähoitoa ei ole laskettu mukaan. Tarvittavat varhaiskasvatustason ja opettajan palkkamäärärahat vuositasona on yht. 176.964 €, mikäli toiminta käynnistettäisiin 1.8.2020 alkaen olisi kustannusvaikutus 73.735 €.

Tämä tavoite on osa Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman (KV 17.6.2019 § 47) tavoitteista ja toimenpiteistä, joilla siirretään painopistettä ennaltaehkäisevään ja varhaiseen työhön huolehtimalla laadukkaiden, lapsilähtöisten ja kustannustehokkaiden kaksikielisten palveluiden toteutumisesta.

Suomenkielinen opetus

Talousarvioesityksen laatiminen annettuun kehykseen on edellyttänyt määrärahojen supistamisia seuraavista toiminnoista:

Sijaismäärärahat: Sijaismäärärahan tarve on vuonna 2020 vähintään - 357 300€ verrattuna tilinpäätökseen 2018.

Määräaikaisten opettajien palkkaukseen varattua määrärahaa on supistettu – 187 135€ vuoden 2018 tilinpäätökseen verrattuna.

Koulujen muihin toiminnan määrärahoihin (oppikirjat, materiaalit, tarvikkeet ym.) on voitu vuonna 2020 budjetoida 829.269 €, vuonna 2019 882.395 € ja vuonna 2018 958.529 € (POL 31§ mukaisesti opetus ja sen edellyttämät oppikirjat ja muu materiaali sekä työvälineet ja työaineet ovat oppilaalle maksuttomia). Vuoden 2020 130.000 € pienempi määrärahavaraus tulee näkymään koulujen opetusjärjestelyissä, toiminnoissa sekä välineistössä ja oppikirjoissa.

Kunnan henkilöstöstrategian tavoitteena on jokaisen henkilön kohdalla osaamisen varmistaminen edistämällä koulutusmyönteisyyttä. KT:n yleiskirjeen 2013/11 ammatillisen osaamisen kehittäminen -mukaisesti kunnassa on koulutusohje kolmesta pakollisesta koulutuspäivästä / vuosi. Ellei opetustoimessa ole riittävästi määrärahoja henkilökunnan kouluttamiseen, koulutusohjeen ja uusien opetussuunnitelman perusteiden mukaiseen tavoitteeseen on haasteellista vastata. Tämä vaikuttaa myös opetushenkilöstön rekrytointiin ja pysyvyyteen.

Talousarvioesityksen laatiminen annettuun kehykseen on edellyttänyt, että seuraavat toiminnot eivät sisälly talousarvioehdotukseen:

Vieraitten kielten opetuksen varhentaminen (VNA 793/2018 ja 794/2018)

Valtioneuvoston päätöksen myötä kaikki syksyllä 2019 perusopetuksensa aloittavat 1. vuosiluokan oppilaat aloittavat A1-kielen opiskelun viimeistään kevätlukukaudella 2020.

A1-kielen opetuksen vuosiviikkotuntimäärää lisättiin 2 vuosiviikkotunnilla vuosiluokilla 1-2. Muutoksen kustannukset korvataan kunnille valtionosuuksien kautta. Valtionosuus lisätään kunnan saamaan yleiseen valtionosuuteen, eikä siis näy nk. korvamerkittynä kieltenopetukseen erikseen osoitettuna valtion määrärahana. Koulutulukasmäärän mukaisesti on 21 laskennallista opetusryhmää, joten opetustuntimäärän kasvu on vähintään 21 x 2h eli yhteensä 42 tuntia. Näin tapahtuu, jos kunnassa toteutetaan vain yksi vieraan kielen valinta. Jos toteutuvia vieraita kieliä on useita, nostaa se kustannuksia vastaavasti. Kustannus minimissään olisi jatkossa vuositasolla keskimäärin n. 90.000 €. Tämä laskelma pätee, jos kutakin opetusryhmää kohden toteutuu vain yksi kielivalintaryhmä. Lisäksi rahaa on varattava uusiin toiminnallisiin oppimateriaaleihin, uudenlaisiin opettajanoppaisiin sekä digitaalisiin materiaaleihin, sillä varhaisopetusikäisten lasten kielten opetus ei ole oppikirjapohjaista tai lukemisen osaamiseen perustuvaa, vaan pääsääntöisesti kokonaan toiminnallista. Lisäksi kielten opetus lisää oppilaiden ohjaus- ja tukitoimien tarvetta. Näin ollen vuosittainen tarve on vähintään n. 120.000 €. Lisäksi aloitettu valtion hanke kielten varhentamisen hankeen kokeilusta tulee viedä loppuun; kustannusvaikutus 45.000€ vuonna 2020 ja 22.500€ vuonna 2021. Yhteensä 165.000 €

Uusi lukiolaki 2019 (Lukiolaki 714/2018)

Eduskunta hyväksyi uuden lukiolain kesäkuussa 2018, ja laki tuli voimaan 1.8.2019. Esityksestä aiheutuu koulutuksen järjestäjälle kustannuksia esimerkiksi opinto-ohjauksen lisäämisestä, oppimisen tuen järjestämisestä ja ylioppilaskokeiden uusimisen järjestämisestä. Lukiokoulutuksen järjestäjän tulee olla yhteistyössä korkeakoulujen kanssa ja opiskelijalla on oltava mahdollisuus yksilöllisiin opintoihin valintoihin. Kustannukset korvataan täysimääräisesti yleisten valtionosuuksien kautta.

Lukiolain tuoman muutoksen ennakointi: ohjauksen, oppimisen tuen resurssi; oppilaanohjauksen virka, v 2020 kustannusvaikutus 20.500 €, vuositasolla 50.200 €/v

Aamu- ja iltapäivätoiminnan lisäresurssitarve, 60.050 €

Aamupäivätoiminnan kysyntään vastaaminen, kullakin alueella aloitettava aamupäivähoito, kustannusvaikutus 3 x 5kk x 670€, 10.050 €

50.000 €; lisääntynyt kysyntä iltapäivätoiminnalle ja erityistä tukea myös IP-kerhossa tarvitsevien lasten määrän kasvu.

Valtionhankkeiden omavastuuosuudet

- valtion erityisavustus tasa-arvoa lisääviin toimenpiteisiin (omavastuu n. 53.200 €)
- valtion erityisavustus arvioinnin innovatiivinen kehittäminen (ov 31.000 €)
- tutoropettajatoiminta (ov 17.030 €)
- #Paraskoulu (ov n. 10.000 €)
- kaksikielisen opetuksen laajentaminen /kielikylpy (ov 6.250 €)
- koulujen kerhotoiminta (ov 12.800 €) yhteensä n. 130.300 €

Henkilöstömäärä on varattu kaikille v. 2019 vakinaisessa virassa/toimessa olevalle henkilöstölle. Uusia virkoja ei voida esittää kehysten puitteissa.

Uusien virkojen/toimien tarve perusteluineen:

Alla esitettävien virkojen ja toimien tarve perustuu aikaisempina vuosina perustamatta jääneisiin virkoihin ja erityistä tukea tarvitsevien lasten määrän jatkuvaan kasvuun sekä organisaatiomuutoksiin.

Vuonna 2020

Perusopetuksen oppilaanohjauksen lehtorin virka 1.8.2020 alkaen / hyödyttää samalla Porkkalan lukion ohjaustoiminnan resurssointia. Viran kustannusvaikutus on +16 000 €/5 kk (palkat) ja +4 500 €/5 kk (henkilöstösivukulut).

Virka tarvitaan Nissnikun kouluun, jossa oppilaita on esityksen teon aikana yli 360 vuosiluokilla 7-9 ja oppilasmäärä on kasvava (lv 2019-2020 ennuste 448 oppilasta). Koulussa on kaksi oppilaanohjaajaa, joista toinen on Porkkalan lukion kanssa yhteinen virka. Tavoitteena kunnassa on ollut, että koulussa on oppilaanohjaajan virka kahtasataa oppilasta kohti. Lisäksi ohjaustoiminnan käsitys on nykyisin entistä laajempi eri nivelvaiheiden yli. Opetussuunnitelman mukaan ohjaustoiminnan tulee muodostaa koko perusopetuksen ajan kestävä jatkumo.

Opiskelijoiden ohjaus lukiossa on lisääntynyt merkittävästi johtuen mm. uusista valtakunnallisista opinto-ohjauksen kurseista ja toimintamalleista jatko-opinto-ohjauksessa, opintojen tarkemmasta seurannasta sekä alati kasvavasta tarpeesta yksilölliseen ohjaukseen ja syrjäytymisen

ehkäisemiseen. Lukiolain uudistaminen taas tuottaa ohjaukseen lisävaatimuksina opintojen huolellista suunnittelua edellyttävän opintopistejärjestelmän, valmistuvien ylioppilaiden jälkiohjauksen sekä keskeyttävien opiskelijoiden jälkiohjauksen. Nissnikun koulun uuden viran myötä tulisi olemassa oleva oppilaanohjauksen lehtorin koko resurssi osoittaa Porkkalan lukiolle. Vakanssin perustamistarve on jo 1.8.2018.

Perusopetuksen apulaisrehtorin virka 1.8.2020 alkaen, Nissnikun koulu. Viran kustannusvaikutus 21 350€/ 5kk (palkat) ja 6 000€/ 5kk (sivukulut). Nissnikun koulun oppilasmäärän ennuste on lukuvuonna 2020 - 2021 yli 700 oppilasta. Kouluun tarvitaan apulaisrehtorin virka. Kaikissa muissa yhtenäiskouluissa on apulaisrehtorin virka. Vuosiluokkien 7-10 oppilasmäärä on ennusteen mukaan noin 450 oppilasta

Perusopetuksen erityisluokanopettajan virka 1.8.2020 alkaen; Viran kustannusvaikutus on 16 000 €/5 kk (palkat) ja 4 500 €/5 kk (henkilöstösivukulut). Veikkolan alueen pienryhmien resurssi ei takaa kaikille pienryhmää tarvitseville oppilaille pienryhmäpaikkaa eikä jatkumoa koko perusopetuksen ajan. Sekä Veikkolan että Vuorenmäen koulussa on pienryhmä alkuopetuksen oppilaille, mutta vuosiluokilla 3-4 ja 5-6 on kummallekin ikäluokalle koulujen yhteinen Veikkolan kouluun sijoitettu ryhmä. Tämä on tarpeeseen nähden riittämätöntä. Veikkolan alueelta oppilaiden siirtyminen kunnan keskitettyihin ryhmiin on muita alueita pienempää pitkän koulumatkan vuoksi. Opetus tulisi voida järjestää oppilaan omassa lähikoulussa. Em. perustein Vuorenmäen kouluun tarvittaisiin yksi erityisluokanopettajan virka lisää.

Perusopetuksen erityisopettajan virka 1.8.2020 alkaen; Viran kustannusvaikutus on 16 000 €/5 kk (palkat) ja 4 500 €/5 kk (henkilöstösivukulut). Laajakallion koulussa ei ole yhtään erityisluokanopettajan virkaa (pienryhmää) koulun tehostetun tai erityisen tuen piirissä olevien oppilaiden opetukseen. Oppilasmäärä on kasvanut koulun laajennuttua 1-6 vuosiluokkien kouluksi, ja Heikkilän koulun pienryhmät ja keskitetyt luokat ovat täynnä. Laajakallion kouluun tarvitaan erityisluokanopettajan virka.

Perusopetuksen erityisluokanopettajan virka 1.8.2020 alkaen. Viran kustannusvaikutus on 16 000 €/5 kk (palkat) ja 4 500 €/5 kk (henkilöstösivukulut). Keskitetty luokamuotoinen erityisopetus, psykiatrisessa hoitosuhteessa olevien vuosiluokkien 4-6 oppilaiden opetus, Heikkilän koulu.

Perusopetuksen erityisluokanopettajan virka 1.8.2020 alkaen; Viran kustannusvaikutus on 16 000 €/5 kk (palkat) ja 4 500 €/5 kk (henkilöstösivukulut). Vuodesta 2014 ollut yksi opetusryhmä, jossa annetaan opetusta oppilaille, joilla on autismin kirjon piirteitä ja kehitysvamma. Ryhmässä on oppilaita vuosiluokilta 1-9 ja ryhmän oppilasmäärä on ollut maksimi (kuusi oppilasta). Kuntaan tarvitaan opetusryhmä, jossa annetaan opetusta autismin kirjon piirteisille oppilaille, joilla on oppimisen ja kasvun haasteita, mutta ei kehitysvammaa. Keskitetty luokamuotoinen erityisopetus, autismin kirjon piirteisten oppilaiden opetus, Papinmäen koulu

Perusopetuksen erityisluokanopettajan virka 1.8.2020 alkaen; Viran kustannusvaikutus on 16 000 €/5 kk (palkat) ja 4 500 €/5 kk (henkilöstösivukulut). Masalan alueen pienryhmien resurssi ei takaa kaikille pienryhmää tarvitseville oppilaille pienryhmäpaikkaa eikä jatkumoa koko perusopetuksen ajan. Nissnikun koulussa on pienryhmä alkuopetuksen oppilaille, mutta muille ikäryhmille ei ole pienryhmiä. Nissnikun koulun pienryhmät palvelevat samalla pienryhmiä tarvitsevia erityisen tuen oppilaita Kartanonrannan koulusta. Em. perustein Nissnikun kouluun tarvittaisiin yksi erityisluokanopettajan virka lisää.

Perusopetuksen toisen kotimaisen ja vieraiden kielten lehtorin virka 1.8.2020 alkaen; Viran kustannukset ovat +15 000 €/5 kk (palkat) ja +4 200 €/5 kk (henkilöstösivukulut).

Kartanonrannan kouluun tarvitaan kielten lehtori virka, jonka opetusvelvollisuuteen voidaan sisällyttää myös Laajakallion koulun kielten tunteja. Laajakallion koulussa ei ole omaa kielten lehtorin virkaa. Kartanonrannan koulun kielten lehtorilla on opetustunteja yli opetusvelvollisuuden. Vuonna 2016 voimaan tulleessa tuntijaossa A1 -kielen opetus on lisääntynyt yhdellä viikkotunnilla. Vuonna 1.1.2020 voimaan tuleva tuntijakouudistus lisää 1-2 luokille kieltenopetusta yhteensä 2 vuosiviikkotuntia. Ja lisäksi B1 -kieli, joka on ruotsin kieli, alkaa uuden tuntijaon mukaan jo 6. vuosiluokalta. Kioulut ovat mukana myös vieraitten kielten opetuksen varhentamisen valtakunnallisessa kokeilussa (hallituksen kärkihanke), mikä lisää kielten opetusta kaikilla kolmella alueella.

Perusopetuksen neuropsykiatrisen valmentajan toimi 1.8.2020 alkaen. Toimen kustannukset ovat 15 000 €/5 kk (palkat) ja 4 200 €/5 kk (henkilöstösivukulut).

Opetustoimi on järjestänyt pääasiallisesti autismin kirjon ja muiden neuropsykiatristen oppilaiden opetuksen lähikouluissa. Näiden oppilaiden opetuksen järjestämiseksi esitetään palkattavaksi opetustoimeen toinen ohjaaja, jonka tehtävänä on yleisopetuksen kouluissa opiskelevien neuropsykiatristen oppilaiden ohjaus ja konsultointi erityisesti oman toiminnan ohjauksen, tunne-elämän ja sosiaalisten taitojen tukemiseksi sekä koulun yhteistyön vahvistaminen kodin ja hoitavan verkoston kanssa. Kokemus ensimmäisestä neuropsykiatrisesta valmentajasta on ollut todella positiivinen; hyöty on näkynyt välittömästi oppilaiden tuen löytymisessä, kunnan yhteisten mallien ja käytäntöjen kehittämisessä sekä yhteistyön rakentamisessa huoltajien kanssa. Yksi valmentaja ei kuitenkaan riitä, vaan vastaavaa työpanosta tarvitaan kaikille kunnan kolmelle osa-alueelle.

Perusopetuksen kouluihin yhteisöpedagogi, jolla pohjakoulutus hoitoalata tms., mutta pedagogisia opintoja. Toimen kustannukset ovat 15 000 €/5 kk (palkat) ja 4 200 €/5 kk (henkilöstösivukulut).

HS 15.5.2019: ”Opiskeluhuollon käyttöön pitäisi kehittää uusia menetelmiä, joiden avulla tunnistettaisiin ja hoidettaisiin nuorten yleisimpiä mielenterveyden häiriöitä nykyistä tehokkaammin.” ESAVI/15746/05.12.01/2019 *Psyykkisesti oirehtiva lapsi- arjen haasteita varhaiskasvatuksessa ja koulussa.*

Yleisesti tavoitteena päästä ennakoivaan tietoon/toimintaan nyt painottuvasta reagoivasta ja korjaavasta tiedosta/ toiminnasta. Tähän tarvitaan yhteistä uskallusta toimia jo ennakoivan tiedon perusteella, joka vie kuitenkin huomattavasti vähemmän resursseja kuin isot reagoivat ja korjaavat toimenpiteet.

Koulukuraattorin toimi 1.8.2020 alkaen. Viran kustannusvaikutus on 15 000 €/5 kk (palkat) ja 4 200 €/5 kk (henkilöstösivukulut).

Lakisääteisten aikarajojen tulo oppilashuoltotyöhön samaten kuin lisääntynyt velvoite poikkihallinnolliseen moniammatilliseen yhteistyöhön ovat lisänneet kuraattoreiden työmääriä. Yhdellä kuraattorin toimella saadaan pienennettyä tasaisesti oppilaspohjien suuruutta työntekijää kohden koko kunnan alueella. Omnian oppilashuoltopalvelut on ostettu Espoon opetustoimesta. Palvelut ovat olleet riittämättömät. Lukukaudesta 1.8.2019 alkaen Omnian 300 oppilaan oppilashuoltopalvelut tuotetaan kunnan omana oppilashuoltotyönä.

Kaksi koulunkäyntiavustajaa 1.8.2020 alkaen. Toimien kustannusvaikutus on 19 800€/ 5 kk (palkat) ja 5 500€/5kk (sivukulut).

V 2020 perustettavaksi esitettyjen virkojen kustannusvaikutus (perusopetus ja oppilashuolto) yhteensä 252.450 €